

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

TLAČOVÁ SPRÁVA

Zvedavosť, obavy a smútok - to sú emócie,
ktoré ľudia pri pandémie pociťujú najviac

Zvedavosť, obavy a smútok - to sú emócie, ktoré ľudia pri pandémie pociťujú najviac

Emocionálne prežívanie mediálnych správ o pandémie Covid-19:

Sledovanie správ a fázy uvoľňovania reštriktívnych opatrení

Vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie sme na základe výskumu, realizovaného v prvej vlne opatrení COVID19 (apríl-máj 2020), analyzovali súvislosť medzi sledovaním správ o pandémie koronavírusu a emocionálnym prežívaním jednotlivcov a tiež mierou ich súhlasu s prijatými opatreniami. Pomocou dotazníka vlastnej konštrukcie bola zisťovaná frekvencia sledovania správ a ich spojitosť so šiestimi emóciami: strach, obavy, hnev, smútok, panika, frustrácia a zvedavosť.

Veľká väčšina respondentov sa o správy ohľadom pandémie zaujímala, takmer polovica respondentov sledovala správy často (48,91%), zatiaľ čo iba 3,06% respondentov nesledovalo správy vôbec alebo len veľmi málo.

Najčastejšie zastúpené emócie pri sledovaní správ boli zvedavosť, obavy a smútok, v najmenšej miere pociťovali respondenti pri sledovaní správ o koronavírusovej pandémie paniku. Nižšia frekvencia pocitov paniky môže byť vysvetlená ľahším priebehom pandémie na Slovensku počas obdobia zberu dát. V našom výskume dominovali pocity zvedavosti - vyššia miera zvedavosti by mohla byť vysvetlená aj teóriou zvedavosti Litmana a Jimersona, ktorá chápe zvedavosť ako emocionálno-motivačný stav potrebný pre získavanie ďalších vedomostí (Litman, 2010). Pocity hnevu, na rozdiel od ostatných emócií, neboli výrazne ovplyvnené frekvenciou sledovania správ.

Zber výskumných dát prebiehal počas dlhšieho časového obdobia, a tak sme mohli sledovať aj zmeny v emóciách respondentov v súvislosti so sledovaním mediálnych správ počas núdzového stavu s najprísnejšími protiepidemickými opatreniami a počas ich postupného uvoľňovania. Miera obáv, smútku a frustrácie významne klesla s fázami uvoľnenia reštriktívnych opatrení, kým v premenných panika a zvedavosť bola podobná miera počas celého obdobia zberu dát. Klesajúcu tendenciu obáv, smútku a frustrácie pri sledovaní správ je možné vysvetliť najmä informovaním o uvoľňovaní opatrení a tiež pocitom návratu k bežnému životu. Možným vysvetlením je aj zníženie frekvencie sledovania správ v čase uvoľnenia opatrení.

Na kvalitu života a psychický stav jednotlivca môžu vplyvať aj samotné reštriktívne opatrenia súvisiace s pandemiou, prežívanie týchto obmedzení a vysporiadanie sa s nimi. V našom výskume sa ukázalo, že väčšina respondentov (70,9%) s opatreniami prijatými počas prvej vlny pandémie súhlasila. 29% respondentov opatrenia skôr obmedzovali. Z pohľadu celospoločenského boja proti pandémie považujeme za dôležité tiež skúmať, nakoľko postoj obyvateľov k prijatým opatreniam súvisí s mediálnym spravodajstvom o koronavíruse. V našom výskume bol zistený slabý korelačný vzťah medzi frekvenciou sledovania mediálnych správ o pandémie a mierou súhlasu s opatreniami. Dáta zo zahraničia takisto ukazujú, že množstvo a kontext mediálne vysielaného obsahu môže podporovať určité správanie verejnosti, ako vnímanie závažnosti situácie či dodržiavanie opatrení.

Pri takej krízovej situácii, akej v roku 2020 celosvetovo čelíme, sú emocionálne prežívanie a ochota spoločnosti správať sa v súlade s platnými odporúčaniami a nariadeniami rozhodujúce pre jej úspešné zvládnutie. Výskumné zistenia týkajúce sa faktorov, ktoré môžu na psychobehaviorálne reakcie obyvateľstva vplyvať, medzi nimi aj mediálne spravodajstvo, preto môžu byť v súčasnej situácii veľmi nápomocné.

Ako naznačujú naše dáta i dáta zahraničných výskumov, mediálna komunikácia o pandémie koronavírusu súvisí s tým, ako obyvatelia túto krízovú situáciu prežívajú a do istej miery aj s tým, ako sa správajú a pristupujú k prijatým opatreniam. Médiá tak môžu byť jedným z mnohých nástrojov na zmiernenie negatívnych dopadov pandémie COVID-19 na životy obyvateľov.

Výskum bol realizovaný v rámci národného projektu NFP312011APV4 - Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie.